

Так, зростання кількості цінних паперів, що пройшли процедуру лістингу, свідчить про підвищення інвестиційної привабливості, поліпшення фінансово-господарського стану підприємств та ліквідність біржового ринку в цілому [4].

На кінець 2013 року найбільша кількість цінних паперів, які перебувають в обігу на фондових біржах, була розміщена на «ПФТС» (43,65 %), «Перспективі» (17,97 %) та «Українській біржі» (15,84 %) [4].

Вартим уваги є і те, що показник обсягу залучених інвестицій в економіку України через інструменти фондового ринку, який за результатами 2013 року склав 106,70 млрд. грн., перевищив показник обсягу залучених довгострокових кредитів (85,26 млрд. грн.) [4].

Пріоритетним завданням ринку цінних паперів виступає забезпечення умов для залучення інвестицій компаніями, доступ цих підприємств до більш дешевого, порівняно з іншими джерелами, капіталу. Зокрема, залучення інвестицій у цінні папери відбувається шляхом придбання цінних паперів у процесі їх емісії. Так, акції та облігації є найефективнішим джерелом отримання додаткових фінансових ресурсів для фінансування поточної господарської діяльності, довгострокових проектів підприємств і самої держави [4].

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» (від 23.02.2006 р. № 3480-IV): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
2. Державна служба статистики України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: Відомості про фондовий ринок України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua/fund/info>
4. Річний звіт НКЦПФР 2013: Рух ринку цінних паперів України до світових стандартів задля економічного зростання держави. – К., 2014. – с. 90. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://smida.gov.ua/docs/nssmc_2013.pdf

Черній Ігор

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

DOLCE VITA УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

Український ринок кондитерських виробів завершив етап свого формування і знаходиться в стані жорсткої конкурентної протидії: з одного боку, передові компанії

витісняють менш потужних гравців, а з іншого – постійно з'являються молоді та енергійні суперники, які створюють конкурентне середовище.

Сьогодні український кондитерський ринок майже не відрізняється від європейського - він характеризується високим рівнем конкуренції і ступенем насиченості, тому лідируючу позицію займають виробники, які першими реагують на зміну споживацьких вподобань, динамічно оновлюють асортимент продукції й насичують його новинками. Загалом на ринку кондитерських виробів працюють близько 800 підприємств, які пропонують доволі широкий асортимент кондитерської продукції - майже 1000 найменувань. Поточні обсяги виробництва продукції галузі дозволяють не тільки забезпечувати потреби внутрішнього ринку, а й створюють значний експортний потенціал (українські кондитери експортують свою продукцію у більш ніж 50 країн світу), при цьому дві третини всього ринку і три чверті експорту контролюють 9 виробників кондитерської галузі, а саме: Кондитерська корпорація «Roshen», ПрАТ «Конті», ПрАТ «АВК» (потрапили в рейтинг ТОП-100 Candy Industry 2014 і зайняли відповідно 20, 38 і 67 місця), «Світоч» (Nestle), ПАТ «Kraft Foods Україна», Корпорація «Бісквіт-Шоколад», ТДВ «Житомирські ласощі», ПАТ «Полтавакондитер», ТОВ «Світ ласощів» та ін. Проте для кондитерської галузі України 2014 рік був одним із найважчих за весь період незалежності держави: виробництво кондитерських виробів скоротилося на 21,8% - до 710,8 тисячі тонн, експорт в цілому - на 30,1%, до 284,8 тисячі тонн, імпорт - на 24,1%, до 69,2 тисячі тонн.

Традиційним закордонним ринком збуту вітчизняних солодошів була Росія. Експорт української кондитерської продукції в Росію у 2013 році становив близько 600 млн. доларів (половину з якого забезпечувала корпорація «Рошен»). Туди надходило близько 45% щорічного українського експорту кондитерських виробів. Після російської заборони на ввезення української кондитерської продукції у вересні 2014 року наш експорт туди впав на 67%, до 159,7 млн. доларів в порівнянні з 2013 роком. Більше того, у 2014 році рішення Ради Міністрів Республіки Білорусь про введення ліцензування імпорту кондитерських виробів призвело до повної зупинки ввезення українських солодошів у цю країну (раніше саме Білорусь була четвертим найбільшим закордонним ринком збуту українських кондитерських виробів).

Ще одним аспектом, який суттєво вплинув на зниження виробництва українських солодошів минулого року, стали військові дії на сході України. В попередні роки в цьому регіоні щорічно вироблялося до 18% кондитерської продукції країни. За даними Державної служби статистики України, в 2014 році виробництво в Донецькій і Луганській областях впало в три рази.

Враховуючи сучасну геополітичну політику нашої держави, ринок Митного союзу для вітчизняного виробника на найближче майбутнє закритий. Однак Україна у 2014 році підписала угоду про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС) і утворила зону вільної торгівлі (ЗВТ) з країнами-членами ЄС. Слід зазначити, що українські цукерки та інша продукція кондитерської галузі за якістю давно вже відповідають євростандартам, але просуванню на ринку ЄС заважало високе ввізне мито (до підписання ЗВТ, Україна застосовувала до Євросоюзу мито у розмірі 5-10%, а в євроні сумарна ставка мита на продукцію українського виробника сягала 35-40%). На даний момент мито для продуктів кондитерської галузі відмінене, що сприяло поглибленню економічної співпраці з ЄС. У зв'язку з лібералізацією торгівлі України з ЄС підприємства галузі в 2014 році дещо збільшили свої поставки до Латвії, Польщі, Німеччини та Естонії. Загалом експорт товарів кондитерської галузі у країни ЄС у 2014 році становив 50 млн. доларів, що свідчить про достатньо високу конкурентоспроможність вітчизняної кондитерської галузі та її спроможність збільшити експортні поставки на європейський ринок і витримати конкурентний тиск з боку імпорту на внутрішньому ринку. Разом з тим, не слід забувати про загрози входження національного товаровиробника на ринок ЄС: продукцію кондитерської галузі можна продавати тільки через торговельні мережі, а у кожній країні є 4-5 гравців, які контролюють всю велику роздрібну торгівлю. На думку експертів, якщо українським кондитерам вдасться у короткостроковий період, в певних асортиментних рядах зайняти свої позиції, то упродовж 5-7 років вдасться збільшити експорт до країн Європейського Союзу у вісім разів – до 400 мільйонів доларів у грошовому вираженні.

Юрик Наталія, Зяйлик Марія

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНІ КОМАНДИ ТА ЇХ РОЛЬ У ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Зростаюча глобалізація, з одного боку, принесла ряд переваг підприємствам, котрі працюють на міжнародних ринках, а з іншого боку – ускладнила їх завдання, оскільки доводиться враховувати існування різноманітних культур з їхніми звичаями, традиціями та цінностями. Те, що можна з легкістю здійснювати на національному ринку, де культурні особливості відомі, зовсім по іншому проявляється міжнародному рівні. Тут підприємство має справу із представниками різних культур, які думають, розмовляють і ведуть справи